

Elbert Roest, burgemeester van Bloemendaal, roept familieleden op naar buiten te komen met hun verhaal. Ook burgemeester **Bert Blase** van Heerhugowaard ontmoet zijn burgers op de pieken en dalen van hun leven. Door hun leven met een psychische zieke broer weten ze wat het is om familielid te zijn.

tekst Geertje Paaij | yn@ypsilon.org illustratie Anna Wikje Roorda Boersma

De paradijsvogel en de burgemeester

Bert Blase: 'Iederéén kan in een kwetsbare situatie terecht komen'

Bert Blase (1969)

BURGEMEESTER HEERHUGOWAARD

Blase was eerder burgemeester van Vlaardingen, Alblasterdam en Hardinxveld-Giessendam. Blase is oprichter van Code Oranje: een beweging voor democratische vernieuwing inzake meer burgerzeggenschap. Vanaf 2017 is hij waarnemend burgemeester van Heerhugowaard.

De jaarlijkse familiedag van burgemeester Bert Blase speelt zich af op het terrein van de instelling waar zijn broer al decennialang in een beschermde woonvorm verblijft. 'Bij elke IBS-verklaring die ik uitschrijf verschijnt mijn moeder op mijn netvlies. Ik weet hoeveel impact het heeft.'

Mijn broer is altijd blij als we komen,' zegt Blase. 'Ook mijn andere broer en zus en onze kinderen en kleinkinderen bezoeken hem regelmatig. Gijs is een paradijsvogel: een oude hippie met lange grijze haren, die tokkelt op zijn gitaar en in zijn blote bast rondloopt. Hij krijgt iedere dag astronautenvoedsel, want hij heeft geen tanden en kiezen en wil absoluut geen kunstgebit. Onze kinderen vinden Gijs een lieve oom. Apart, maar dat hoort bij hem. Zij zien de patiënten rondlopen op het terrein, waardoor ze geleidelijk aan vertrouwd zijn geraakt met psychiatrische ziektebeelden. Dat ervaar ik als mooi en bijzonder.'

Vrijheid

Zijn vader stapte uit het leven toen Blase 18 maanden oud was. 'Vanaf dat moment kwam de opvoeding op de schouders van mijn moeder terecht. Dat was pittig. Toen

Gijs 17 jaar was, onttrok hij zich steeds meer aan school en het leven thuis. Het waren de beginjaren '70 toen er meer vrijheid kwam. De belevingswereld van jongeren veranderde. Gijs trok op met een groep jongeren waar geblowd werd. Hij liet zijn eindexamen schieten en trok de wijde wereld in: naar Amsterdam waar het allemaal gebeurde.'

In die periode kwam hij in aanraking met harddrugs, ging heroïne gebruiken en spuiten. Gijs leidde een zwervend bestaan met af en toe een diefstalletje, leven op de pof en regelmatig thuis aansterken bij zijn moeder. Ook waren er psychiatrische opnames.

Dominante moeder

'Mijn moeder kreeg van psychiaters te horen dat het aan haar opvoeding te wijten was. Het was beter dat zij geen contact met Gijs zou hebben, want zij was de dominante moederfiguur in zijn leven. Gijs reageerde agressief op mijn moeder en verbrak het contact.'

De moeder van Blase worstelde lang met schuldgevoelens. 'Ik zei tegen haar: 'U heeft ons hetzelfde opgevoed. Gijs is een psychiatrisch patiënt geworden en ik burgemeester.' Door de jaren heen werd

Gijs is een lieve oom. Apart, maar dat hoort bij hem

het mijn moeder, ook door gesprekken met artsen, duidelijk dat mijn broers ziektebeeld niet aan haar was te wijten. De band tussen hen werd hersteld.'

De moeder van Blase leeft niet meer, maar hij denkt regelmatig aan haar terug. 'Ik weet hoeveel impact het heeft als je besluit tot een gedwongen opname. Als burgemeester probeer ik er altijd zo zorgvuldig mogelijk mee om

te gaan alvorens ik mijn handtekening zet onder een IBS (inbewaringstelling). Op het netvlies van Blase verschijnt dan het beeld van zijn handenwringende moeder die ten einde raad de politie inschakelde toen zijn broer vuurtjes stookte op zijn kamer. Het zorgde voor levensgevaarlijke situaties. Noodgedwongen ondertekende zij een krankzinnigenverklaring zodat de politie haar zoon uit huis kon halen, gevolgd door een opname. 'Mijn moeder stond met tranen in haar ogen in de kamer, maar het was het enige én het juiste wat ze op dat moment kon doen.'

De worsteling van zijn moeder was voor Blase de aanzet om een boek te schrijven. 'Hierin wordt duidelijk hoe verschillend een levensloop kan zijn binnen één ge-

zin. Het is niet zo eenvoudig om te denken dat als je je kind goed opvoedt, het niets kan overkomen. Als burgemeester ontmoet ik mensen op de pieken, maar ook in de dalen van hun leven. Ik merk dat mensen zich openstellen op het moment dat ik mijn verhaal met hen deel. De drempel wordt minder hoog om echt met elkaar in gesprek te raken.'

Vaarwater

Uiteindelijk is het leven van zijn broer na talloze opnames in stabiel vaarwater terechtgekomen en woont hij al meer dan dertig jaar op het landgoed De Grote Beek van GGZ Eindhoven. 'Gijs is tevreden met het leven dat hij leidt. Hij weet dat hij zijn medicatie nodig heeft en dat hij het in de buitenwereld niet zou

→ VERVOLG

redde. Samen met nog twee andere mannen voert hij een pseudo zelfstandig huishouden. De persoonlijk begeleiders komen elke dag even een kijkje nemen. Mensen zoals mijn broer hebben ook juist zo'n woonomgeving nodig om te functioneren. Als bewindvoerder krijg ik weleens brieven van instanties zoals van het UWV waarin Gijs voor een gesprek wordt uitgenodigd. Ik bel in dat soort situaties meteen op en leg uit dat hij niet in staat is tot het voeren van zo'n gesprek. De brieven worden dan altijd ingetrokken.'

Elk jaar is er een familiedag waarin Gijs een centrale rol speelt. 'Met mooi weer zitten we in een kring op het grasveld vlakbij zijn woning. Gijs sjouwt met stoelen, heeft voor drankjes gezorgd en speelt op zijn mondharmonica. Ook zijn medebewoners zijn van de partij en de begeleiders komen even een praatje maken. Ik hou van mijn broer en hij van mij; het is goed zo.'

Licht en duisternis

Blase herkent de kwetsbaarheid van het leven in het verhaal van zijn collega, Elbert Roest.

'Stap voor stap ben ik geconfronteerd met het ziektebeeld van mijn broer. In het begin zocht ik naar oorzaken, maar die zijn domweg niet te duiden. Ik ben gaan inzien dat iedereen in een kwetsbare situatie terecht kan komen. Het is de kunst om dat te aanvaarden. Het leven houdt ook tegenslagen in en periodes waarin licht en duisternis elkaar afwisselen. Wellicht kan het ene niet zonder het andere. Dat maakt je ook nederig.' ✖

Bert Blase schreef 'In Statu Nascendi'.
Uitgeverij Publiera Publishers.
ISBN 9789080779426. Prijs: € 22,95.